

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/13/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312212819
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5312212819.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Jany Kotrčovej, v právnej veci žalobcov: 1/ W. F., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX N. XXX, 2/ N. P., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX N. XXX, 3/ U. W., nar. XX.XX.XXXX, X. XXX, XXX XX N., právne zastúpené: JUDr. Janou Hanulákovou, DiS, advokátkou so sídlom Matičné námestie 1427, 022 01 Čadca, IČO: 42219752, proti žalovaným: 1/ Q. L., XXX XX N. XXX, 2a/ S. Q., X. XX, XXX XX N., 2b/ F. Q., nar. XX.X.XXXX, E. XXX/XX, XXX XX C., 2c/ Y. Q., X. XX, XXX XX N., 2d/ B. Q., I. T. 2, XXX XX W. XX, 2e/ Q. Q., XXX XX X. XXX (žalovaní 2a/ - 2e/ ako právni nástupcovia po pôvodnom žalovanom 2/ F. Q., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom N. XX, zomr. XX.XX.XXXX), 3/ U. H., XXX XX N. X, 4/ P. S., U. 4, XXX XX O., Česká republika, 5/ U. O., W. XXX, XXX XX X., 6/ P. O., U O. XXX, XXX XX N., zastúpená: všeobecnou splnomocnenou zástupkyňou Y. O., nar. XX.X.XXXX, M. XXX/XX, XXX XX C., 7/ H. O., X. XXXX/XX, XXX XX E. - N., Česká republika, 8a/ S. Q., nar. 8.X.XXXX, X. XX, XXX XX Q., Česká republika, 8b/ H. C., D. - D. XXX, XXX XX U., Česká republika (žalované 8a/, 8b/ ako právne nástupkyne po pôvodnom žalovanom 8/ U. X., naposledy bytom O. XXX., S. - D. Česká republika, zomr. T.), 9/ C. F., nar. XX.X.XXXX, B. XXX, XXX XX S. - X. P., Česká republika, právne zastúpený: Q.B.F. VYRVA, s.r.o, Mierová 48/B, 821 05 Bratislava, IČO: 36 651 745, 10/ Y. F., R. T., XXX XX H. J. F., Česká republika, zastúpená: všeobecnou splnomocnenou zástupkyňou P. F., B. XXX, XXX XX S. - X. P., Česká republika, 11/ G. Q., na neznámom mieste, 12/ Y. Q., na neznámom mieste, žalovaní 11/ - 12/ zast. Slovenským pozemkovým fondom, Búdková 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, 13/ D. F., nar. XX.X.XXXX, X. XXX, XXX XX N., o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, na odvolanie žalobkýň proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 4C/313/2012-338 zo dňa 12. júna 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovaným v rade 1/ až 13/ p r i z n á v a proti žalobkyniam v rade 1/ až 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkýň, ktorou sa domáhali určenia, že do dedičstva po U. F. patrí nehnuteľnosť CKN parc. č. 3626/4 o výmere 130 m², zastavané plochy a nádvoria v katastrálnom území N.. Vyslovil, že žalobkyne sú povinné nahradiť žalovaným trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Konštatoval, že žalobkyne neunesli dôkazné bremeno na preukázanie naliehavého právneho záujmu na určení a neunesli dôkazné bremeno na preukázanie, že výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti bol B. F. a následne B. F. disponoval s nehnuteľnosťou v roku 1970 ústnou kúpnu zmluvou v prospech U. F., ktorý nadobudol vlastnícke právo ku dňu smrti vydržaním. Mal za preukázané, že došlo k faktickému zrušeniu a vyporiadaniu spoluvlastníctva v dávnej minulosti

do roku 1950 reálnou deľbou medzi pozemnoknižnými spoluvlastníkmi, výsledkom ktorej boli ale nehnuteľnosti reálne vydelené do výlučného vlastníctva jednotlivých pozemnoknižných vlastníkov, ale takáto deľba nevyučovala, že niektoré nehnuteľnosti ponechali pozemno-knižní spoluvlastníci v ideálnom spoluvlastníckom vzťahu ako prístup k novovzniknutým reálne vydeleným nehnuteľnostiam. Je zrejmé, že každý zo spoluvlastníkov mal už do roku 1950 reálne vydelenú svoju nehnuteľnosť a v rámci všetkých pozemnoknižných spoluvlastníkov, ale mimo pozemkovú knihu, boli realizované aj prevody. Deľba bola preukázaná aj z vyjadrenia katastra nehnuteľností, ktorý uviedol, že mapy EN pred THM zamapovali reálnu deľbu a užívanie v dávnej minulosti. Rovnako mapy EN pred THM a katastrálne mapy nasvedčujú tomu, že parcely, ktoré boli vydelené pri deľbe do výlučného vlastníctva (resp. ostali v ideálnom spoluvlastníctve ako prístupové cesty), boli po vzniku evidencie nehnuteľností zamapované mapami EN pred THM a týmto hraniciam v stave CKN podľa katastrálnej mapy, čo je dôkaz, že nešlo len o užívateľský stav, ale o vlastnícky stav, ktorý bol dlhodobo rešpektovaný. Teda žalobcovia preukázali, že k zrušeniu spoluvlastníctva došlo, ale nepreukázali, že sporná nehnuteľnosť neostala ako prístupová cesta v ideálnom spoluvlastníctve ostatných pozemnoknižných vlastníkov, ale bola pri deľbe reálne vydelená do výlučného vlastníctva B. F.. Žalobkyne v žalobe si protirečili, keď uviedli, že B. F. nadobudol celú EKN parc. č. 10314 do výlučného vlastníctva, čo vylučuje zároveň tvrdenie o reálnej deľbe EKN 10314 (predtým PKN 10314) a z vyjadrenia katastra vyplýva, že sporná nehnuteľnosť CKN 3626/4 podľa predbežnej identifikácie by zodpovedala reálne vydeleným nehnuteľnostiam zamapovaným mapám EN pred THM, a to nehnuteľnostiam EN pred THM (resp. ich častiam) parc. č. 10309 - užívateľ z roku 1983 Q. O. č. XXX, D. B., rod. I. a U. č. XXX, F. Q. a H. rod. Q. č. XXX, P. U. č. XXX; EN pred THM 10310 - užívateľ z roku 1983 F. P. č. XXX; EN pred THM 10316 - užívateľ z roku 1983 D. B. rod. I. a U. č. XXX. Z vyjadrenia katastra vyplýva, že ako užívateľ reálne vydelených nehnuteľností EN pred THM, ktoré sú totožné s parcelou CKN parc. č. 3626/4, nie sú žalobkyne ani ich právni predchodcovia U. F. a B. F.. Rovnako nepreukázali ani, ktorú reálne vydelenú nehnuteľnosť v nehnuteľnosti PKN parc. č. 10314 získal B. F. kúpnu zmluvou zo dňa 13.12.1937, ČD 7320, PKN vložka č. XXXX od P. H., rod. F.. Teda nepreukázali výlučné vlastnícke právo P. H., rod. F., k reálne vydelenej nehnuteľnosti CKN parc. č. 3626/4 o výmere 130 m², nepreukázali ani výlučné vlastnícke právo B. F. k reálne vydelenej nehnuteľnosti CKN parc. č. 3626/4. Keďže nepreukázali, že výlučným vlastníkom reálne vydelenej nehnuteľnosti bola P. H., rod. F. a následne na základe kúpnej zmluvy zo dňa 13.12.1937, ČD 7320, sa mal stať vlastníkom B. F., tak zároveň nepreukázali ani to, že B. F. mohol platným spôsobom disponovať, a to ústnym spôsobom v roku 1970 predatť U. F. reálne vydelenú nehnuteľnosť. Neuniesli dôkazné bremeno ani v tom smere, či vôbec došlo k ústnemu predaju reálne vydelenej nehnuteľnosti v roku 1970, vedenej ako CKN parc. č. 3626/4 o výmere 130 m², a to s poukazom skutočnosť, že rovnaké tvrdenia sú uvedené aj v osvedčení zo dňa 30.3.1994 sp. zn. N891/93, Nz175/94, na základe ktorého došlo k osvedčeniu nehnuteľností CKN parc. č. 3635 - zastavaná plocha a nádvorie pod rodinným domom súp. č. 478 o výmere 328 m², kde produkoval U. F. rovnaké tvrdenia, že predmetnú nehnuteľnosť získal od B. F. v roku 1970 ústnou kúpnu zmluvou. Je potom nelogické, prečo v rovnakom osvedčení neosvedčil aj parcelu tvoriacu predmet tohto sporu, keď ide o totožný titul nadobudnutia vlastníckeho práva. Tvrdenie, že k nadobudnutiu vlastníctva malo dôjsť ústnou kúpnu zmluvou v roku 1970, je nevierohodné aj z dôvodu, že v žalobe žalobkyne uvádzajú, že táto nehnuteľnosť v dedičskom konaní prejednaná nebola, pričom je ale zrejmé, že je to nepravdivé tvrdenie, pretože táto nehnuteľnosť podľa geometrického plánu je identická s parcelou EKN parc. č. 10314, ktorá bola v dedičskom konaní po U. F. prejednaná uznesením sp. zn. 5D/125/2007 zo dňa 4.10.2007, a to podiel 2/32 evidovaný na LV č. XXXX a vlastníčkou sa stala W. F., rod. L.. Rovnako nepresvedčili súd o vierohodnosti a dôvodnosti podanej žaloby aj vzhľadom k rozporom, ktoré sú uvedené v žalobe, kde najskôr žalobkyne tvrdili, že B. F. a následne U. F. boli výlučným vlastníkom celej parcely EKN parc. č. 10314 (predtým PKN parc. č. 10314) a následne tvrdili reálnu deľbu tejto nehnuteľnosti a titul vlastníckeho práva odvodzovali od reálnej deľby, čo sa navzájom vylučuje. Teda nepreukázali naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva, pretože nepreukázali, že by existoval rozpor medzi ideálnym stavom spoluvlastníctva zapísaným na liste vlastníctva na jednotlivých spoluvlastníkov na spornú nehnuteľnosť a hmotnoprávnym stavom výlučného vlastníctva, ktoré by svedčilo U. F.. Nevyvrátili zákonnú domnienku ideálneho spoluvlastníctva, ktorá je záväzná podľa § 70 ods. 1 katastrálneho zákona, kým zákonným spôsobom nie je preukázaný opak. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podali odvolanie žalobkyne, keď mali za to, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Bolo v konaní preukázané, že v dávnej

minulosti pred rokom 1950 došlo medzi pozemnoknižnými spoluvlastníkmi k reálnej delbe, na základe ktorej boli nehnuteľnosti reálne vydelené do výlučného vlastníctva jednotlivých pozemnoknižných spoluvlastníkov, pričom títo si neopnechali žiadnu nehnuteľnosť v ideálnom spoluvlastníckom vzťahu za účelom k prístupu k novovzniknutým reálne vydeleným nehnuteľnostiam. Delbu preukazuje aj vyjadrenie katastra, ako aj mapy EN pred THM. Podľa vyjadrenia katastra na spornej parcele cesta nebola. Tiež Obec N. konštatuje, že pozemok pred domom mala rodina F. vysporiadaný a je zapísaný na liste vlastníctva. Preto preukázali, že na spornej parcele cesta nikdy nebola. U. F. v osvedčení predmetnú parcelu neosvedčil z dôvodu, že sporná parcela bola právne vysporiadaná a zapísaná na liste vlastníctva. Nesúhlasia s tvrdením, že si odporujú v skutkových okolnostiach uvedených v žalobe, nakoľko uviedli, že ich právny predchodca U. F. bol výlučným vlastníkom parcely EKN parc. č. 10314 na základe ústnej kúpnej zmluvy od B. F., ktorý získal vlastníctvo k spornej parcele titulom reálnej delby medzi pôvodnými vlastníkmi PKN spoluvlastníkmi, teda reálnou delbou, predmetnú nehnuteľnosť získal do výlučného vlastníctva, kedy došlo k zrušeniu spoluvlastníctva. Pokiaľ B. F. získal spornú nehnuteľnosť na základe reálnej delby do výlučného vlastníctva, túto mohol v celosti odpredať svojmu synovi U. F., nakoľko spornú nehnuteľnosť užíval len B. F. a nikto si nerobil nároky, z ktorého dôvodu je daný naliehavý právny záujem na predmetnom určení a zosúladiť stav faktický so stavom právnym. Keby aj B. F. predal svojmu synovi U. F. v roku 1970 len časť spornej nehnuteľnosti a tento sa uchopil užívania celej časti spornej nehnuteľnosti, bol by so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu predmetný pozemok ako spoluvlastníkovi patrí s poukazom na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22Cdo 488/2004, splnil by podmienky vydržania, teda stal by sa vlastníkom celej spornej nehnuteľnosti. Ďalej poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 4166/2008. Namietajú, že ich súd prvého stupňa nevypočul ako sporové strany, čím im znemožnil, aby uskutočnili im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd nepripustil znalecké dokazovanie, na ktoré poukazoval aj okresný úrad katastrálneho odboru, že v danom prípade je potrebné vyjadrenie znalca. Žalovaní po vypočutí predbežného názoru súdu sa s týmto stotožnili, pričom žiadnu novú a relevantnú skutočnosť v predmetnom konaní neuviedli, vrátane žalovaného v rade 13/. Navyše sa nevyjadrili, či spornú nehnuteľnosť užívali, či si robia nároky do vlastníckeho práva a podobne. Žalovaní, ktorí sa zúčastnili pojednávania 12.6.2018, sú rodinnými príslušníkmi právneho predchodcu žalobkyň, ktorí sú zaujatí, nakoľko žalobkyňa v rade 1/ nadobudla rodinný dom s. č. XXX dedením po svojom manželovi. Poukázali na Oznamenie prokuratúry zo dňa 15.11.2013, v ktorom upozorňuje na nutnosť dôsledného zistenia vlastníctva pozemku v Obci N., v časti zvanej J. X.. V náleze Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 139/02 z 26.2.2003 a sp. zn. II. ÚS 154/08 z 24.9.2008 sa konštatuje, že prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. V konaní im bola odňatá možnosť konať pred súdom, t.j. vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam v predmetnej veci. Súd prvého stupňa nesprávnym procesným postupom im znemožnil, aby uskutočnili im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhujú napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

4. Žalovaná v rade 6/ k odvolaniu žalobkyň sa vyjadrovala ohľadne nadobudnutia vlastníctva rodinného domu, ktorý nebol predmetom konania, následne poprela existenciu ústnej kúpnej zmluvy, keď P. O., rod. F., sa starala o chorého otca B., bola s ním denne 24 hodín doma, tak by ju bol otec prizval k ústnej kúpnej zmluve ako svedka. U. F. si dal zapísať rodinný dom až v roku XXXX, keď zomrel brat P., ešte pred dedičstvom po nebohom P.. To platí i o pozemkoch pod rodinným domom a o ostatných pozemkoch okolo. Keď sa konalo dedičské konanie po B. F. v roku 1971, U. F. nemal žiadne námietky a nepredložil ústnu kúpnu zmluvu, resp. neprizval žiadnych svedkov. Narodila sa v rodinnom dome a odmalička si pamätá, že tam cesta existovala a bola pre rodiny, ktoré bývali za domom a potrebovali sa dostať k obydliam, či doviezť drevo alebo úrodu z polí. Čo sa týka zaujatosti, je to výmysel žalobkyň, tieto si nemôžu pamätať, či tam bola cesta alebo nie, keď žalobkyňa v rade 1/ sa tam vydala v roku XXXX a jej dcéry tam bývali ešte neskôr.

5. Žalovaná v rade 7/ k odvolaniu uviedla, že B. F. nikdy žiadnu ústnu kúpnu zmluvu nevyjadril, ani nepodpísal a táto bola zamietnutá na okresnom súde písomne dňa 28.4.2013. Takúto zmluvu by rozhodne konzultoval so svojimi dcérami, ktoré sa o neho starali. Po roku 1972, keď prebiehalo dedičstvo po B. F., syn U. podpísal dedičstvo, a to v meste U. A. J., kde vykonával povinnú vojenskú službu, teda bez nátlaku a dobrovoľne. Jednalo sa o dedičstvo po otcovi. Dedila po svojej matke G. F., je jedinou dedičkou na základe uznesenia D 606/64 a z tohto dôvodu musela plniť kontigent. V tomto dedičskom

konaní B. F. po svojej manželke nededil, vzdal sa v jej prospech, nakoľko bol chorý. U. a P. F. boli nepľnoletí a neboli schopní plniť dodávky voči štátu. Týchto zastupoval otec a vychovávala ich sestra P.. Dosiahnutím plnoletosti ich mala vyplatiť. Krajský súd to pozmenil podľa možností, preto po smrti otca v dedičstve D 818/71 postúpila svoj podiel ako protihodnotu, teda výplatu z dedičstva D 606/64 U. a P. a tým boli dedičstvá vyrovnané. Dedičstvo po otcovi dedil U. 1-inu domu č. s. XXX a P. 1-inu a druhá polovica patrila jej, ako i ostatné budovy ako dedičstvo po matke. Jeden hektár ornej pôdy dedil P., nakoľko U. dedičstvo odmietol. V roku XXXX, keď zomrel brat P., U. F. chcel dedičstvo všetko, a neozval sa s kúpnu ústnou zmluvou. Po P. F. uznesením zo zákona dedil U., P. a H., každý po 1/3-ine. V rámci ROEB v roku 2003 sa jej dedičstvo z D 606/64 namiesto 1-ice zapísalo v podiele 1-iny protizákonne. Polovičný podiel v rodinnom dome č. s. XXX bol prevedený vydržaním na U. F., vydržané právo - verejná cesta z roku 1936 nie je vydržaným právom dotknutých občanov? Vydržané právo už nie je v platnosti, ale v tejto dobe platilo a dokladá mapu z dátumu 15.11.1993, ešte pred ROEB-om, ktorá je okolkovaná pečiatkou. Vyjadrovať sa o vydržanom práve, keď parc. č. 10314 sa obojstranne oplotí a má dvoch psov a daná parcela je v súdnom konaní od roku 2002, to už zvažuje mániu. Teda v súdnom konaní nie je možný prevod, ani vydržané právo započítavať a toto skončilo a nie je v platnosti. Žalobkyniam nič nedlí, preto nevie, prečo je obžalovaná, bude žiadať vysvetlenie a v opačnom prípade bude žiadať náhradu za poškodenie povesti a psychickú ujmu, náklady na fotenie a cestovné náklady. Žiada opravu v upravenej žalobe zo dňa 16.4.2018 v bode, že žalovaní v rade 6/ a 7/ sú dedičmi po nebohej G. H. - W., vydanéj F., zapísanej na LV č. XXXX pod B15 a tiež právny nástupkyňami po nebohom P. F., ktorý bol dedičom po nebohej G. alebo po nebohom B. F., nakoľko P. F. nebol dedičom po svojej matke, keď bol nepľnoletý a zastupovaný svojím otcom B.. Ako môže existovať ústna kúpna zmluva bez svedkov a bez ničoho, čo by dokladovalo, že je to pravda a nie výmysel alebo fantázia, akým právom zoberú majetok niekomu, kto to zdedil a je vlastníkom a zrazu nie je? Čo majú robiť majitelia domčekov v prípade požiaru, alebo keď budú potrebovať záchrannú službu, potrebovať doviezť palivo na kúrenie alebo nákupy? Medzi domom č. XXX a starším domom č. XXX na hranici parc. č. 10314 viedla verejná prístupová komunikácia v tej dobe pre konský povoz a prechod. Jej babička P. H. - W. a S. H. odkúpili dom kúpnu zmluvou 10.2.1937 pod B712b, kde táto komunikácia bola rešpektovaná od všetkých. Nevie sa vyjadriť, či to bolo vecné bremeno, ale jej rodičia ju rešpektovali.

6. Žalobkyne v replike k vyjadreniu žalovaných v rade 6/ a 7/ uviedli, že žalovaná v rade 6/ vo vyjadrení uvádza skutočnosti, ktoré sa netýkajú predmetu konania. Je pravdou, že tam bola cesta, avšak nie pred ich domom. Dôkazom toho je aj konanie pred Okresným súdom v Čadci sp.zn. 6C/45/2014, v ktorom sa p. X. domáha práva prechodu a toto bolo zamietnuté. Vyjadrenie žalovanej v rade 7/ je rozsiahle, avšak plné klamstva. Od podania žaloby mali dostatok času vyjadriť sa k žalobe, avšak toto právo nevyužili.

7. Žalovaná v rade 6/ v duplike trvá na tom, že vo vyjadrení udávala skutočnosti, ktoré sa týkajú sporu, a to že U. F. nebol dedičom po G. F. a B. F., preto nemohol vlastniť spornú parcelu. Jej vyjadrenie nie je neopodstatnené a účelové.

8. Žalovaná v rade 7/ v duplike zopakovala svoje argumenty z vyjadrenia k odvolaniu ohľadne dedičských konaní, ako aj to, že medzi domom č. XXX a niekdajším domom XXX okrajom parcely č. 10314 viedla verejná cesta a slúžila občanom na konský povoz, na prechod. Bola hlavnou prístupovou cestou. Ohľadne ústnej kúpnej zmluvy z roku 1970 argumentovala, že ako mohol B. F. darovať, alebo predať to, čo zdedila jeho dcéra v roku 1964 a na základe toho za pomoci svojej sestry plnila kontigent. Verí, že súd posúdi vec v prospech spravodlivosti, čiže občanov, ktorí majú znemožnený prístup k svojim domom a je ohrozená požiarne a zdravotná starostlivosť. Urážky ako „klamárka“ si vyprosuje a čaká ospravedlnenie. Obhajca má hájiť svojho klienta, avšak nemá právo urážať protistranu. Na svojom predchádzajúcom vyjadrení v plnom rozsahu trvá.

9. Žalovaná v rade 3/ v rámci odvolacieho konania podala vyjadrenie, že nesúhlasí s vyjadrením p. F.. Stále informuje a tvrdí, že cesta tam bola. Vo veci dala už viackrát svoje vyjadrenia, ktoré sa nezmenia, pretože tá cesta tam bola.

10. Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie podali včas sporové strany proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách ustanovenia § 379 a § 380 CSP a ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

11. Okolnosť, že sú ako spoluvlastníci určitej nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností zapísaní žalovaní, prípadne ich právny predchodca a žalobkyne tvrdia, že výlučným vlastníkom tejto nehnuteľnosti je ich právny predchodca, odôvodňuje naliehavý právny záujem žalobkýň na určení, že vlastníkom takej nehnuteľnosti bol ich právny predchodca v čase smrti. S prihliadnutím na význam zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností (výpis z katastra nehnuteľností slúži ako preukázanie vlastníckeho práva) a na jeho právne účinky je odôvodnený záver, že právne postavenie žalobkýň je za tejto situácie neisté, a že bez požadovaného určenia, by ich právo (právo dedenia) mohlo byť aj ohrozené. Súdne rozhodnutie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, je vždy podkladom na vykonanie zmien v zápisoch katastra nehnuteľností. Z týchto dôvodov odvolací súd posúdil preukázanie naliehavého právneho záujmu žalobkýň na určovacej žalobe odlišne od súdu prvej inštancie.

12. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom a prejednanú vec vecne správne posúdil, pokiaľ ide o dôkazné bremeno preukázania, že výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti bol B. F. a následne ju mal na základe ústnej kúpnej zmluvy z roku 1970 previesť na U. F., ktorý mal nadobudnúť vlastnícke právo ku dňu smrti vydržaním (bod 7 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Nakoľko odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku v tejto časti zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť týchto dôvodov, v plnom rozsahu sa s ním stotožňuje a v podstatných bodoch naň odkazuje. Na zdôraznenie správnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie poukazuje iba na niektoré ďalšie skutočnosti (§ 387 ods. 2 CSP).

13. Žalobkyne v odvolaní namietali, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom tým, že ich nevypočul ako sporové strany, porušil ich procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa § 195 ods. 1 CSP na návrh môže súd nariadiť výsluch strany o tvrdených skutočnostiach, ktoré v konaní vyšli najavo, ak ich nemožno preukázať inak; ustanovenie § 150 ods. 2 tým nie je dotknuté. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že dôkazom je výsluch strany iba vtedy, ak ho súd ako procesný prostriedok nariadi. Súd nariadi tento dôkazný prostriedok iba vtedy, ak to navrhne strana sporu a na preukázanie tvrdených skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, preukázanie ktorých nemožno iným spôsobom. Vtedy je strana povinná dostaviť sa na súd. Strana žalobkýň nepodala návrh vykonania takejto dôkazu, a to ich výsluchom (viď zápisnicu z pojednávania 12.6.2018). Z týchto dôvodov súd prvej inštancie nemal povinnosť nariadovať dôkaz vykonaním výsluchu žalobkýň podľa § 195 ods. 2 CSP, a preto odvolacia námietka v tomto smere je neopodstatnená. Na veci nič nemení ani oznámenie prokuratúry zo dňa 15.11.2013, ktoré bolo adresované právnej zástupkyňi žalobkýň a v ktorom prokurátor konštatoval, že v zmysle ustanovení zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre prijal opatrenie, a to upozornenie prokurátora s poukazom na nutnosť dôsledného zistenia vlastníctva pozemkov v obci N. v časti zvanej J. X., zastavaného miestnou komunikáciou.

14. Pokiaľ žalobkyne v odvolaní poukazujú na to, že v Osvedčení o vydržaní vlastníctva nebola predmetom CKN parcela č. 3626/4 o výmere 130 m² z dôvodu, že sporná parcela bola právne vysporiadaná a zapísaná na liste vlastníctva, čo má preukazovať oznámenie Obce N. zo dňa 2.10.2007, odvolací súd musí konštatovať, že uvedený listinný dôkaz nepreukazuje, že sa jedná o spornú parcelu. Z tohto oznámenia vyplýva, že stavebná komisia pri Stavebnom úrade v N. oznámila Ing. G. O. a manželke, že prešetrila ich list ohľadom uzávery prístupovej cesty pri dome č. XXX a zistila, že pozemok cez ktorý viedla cesta okolo domu, má p. F. vysporiadaný a zapísaný na liste vlastníctva. V predmetnom listinnom dôkaze sa nekonštatuje, o ktorú konkrétnu parcelu sa má jednať, prípadne o ktorý konkrétny list vlastníctva, preto nie je možné na takýto listinný dôkaz vo vzťahu k tvrdenej skutočnosti žalobkýň prihliadať.

15. Ďalej žalobkyne namietajú, že právo na spravodlivý proces bolo porušené aj tým, že súd prvej inštancie nepripustil znalecké dokazovanie, ktoré navrhovali v rámci pojednávania dňa 12.6.2018 (č. l. 332 p.v.). Súd prvej inštancie na pojednávaní do zápisnice odôvodnil, prečo zamietol predmetný návrh, a to s ohľadom na to, že žalobkyne boli vyzvané na odstránenie väd žaloby uznesením č. k. 4C/313/2012-230 zo dňa 15. februára 2018, a to konkrétne aj na konkretizovanie ktorej parcele EN pred THM zodpovedná sporná parcela a predložiť k tomu i potrebné dôkazy. Zároveň boli žalobkyne poučené, že ďalšie tvrdenia a dôkazy, ktoré doručia po stanovenej lehote, na ne súd nebude prihliadať, nebude ich doručovať protistrane a takýto úkon nevyhodnotí ako efektívny. Navyše, má za to, že ani predmetnými

dôkazmi by žalobkyne nepreukázali vlastníctvo, keďže nepredložili evidenčný list na parcelu EN pred THM, z ktorého by vyplývalo, že tá - ktorá konkrétna parcela EN pred THM bola pri delbe vydelená B., resp. U.. Odvolací súd je rovnakého názoru, že znalecké dokazovanie by bolo nehospodárne, nakoľko ako už súd prvej inštancie konštatoval, nepreukázali titul nadobudnutia vlastníckeho práva U. F., od ktorého odvodzujú jeho dobrú vieru, že je vlastníkom nehnuteľnosti a že vlastníctvo nadobudol vydržaním.

16. Napokon žalobkyne namietajú všeobecne, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom, t.j. vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam v predmetnej veci. Konkrétne však neuvádzajú, ku ktorým skutočnostiam nemali možnosť sa vo veci vyjadriť, a preto nie je možné k tejto námietke prijať náležité stanovisko.

17. Vo veci samej žalobkyne v odvolaní namietajú, že keby aj B. F. predal svojmu synovi U. F. v roku 1970 len časť spornej nehnuteľnosti a tento sa uchopil užívania celej časti spornej nehnuteľnosti, bol by so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu predmetný pozemok ako „spoluvlastníkovi“ patrí s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 488/2004, splnil by podmienky vydržania, teda stal by sa vlastníkom celej spornej nehnuteľnosti.

18. Pokiaľ žalobkyne poukazujú na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, odvolací súd konštatuje, že pod ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu treba rozumieť takú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, ktorá je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo v rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane v nepublikovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, alebo dokonca aj jednotlivo v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na teritoriálnu pôsobnosť Civilného sporového poriadku možno pod pojmom dovolací súd rozumieť len Najvyšší súd Slovenskej republiky a nie Najvyšší súd Českej republiky (k tomu pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/6/2017, 8Cdo/28/2019).

19. V zmysle ustanovenia § 129 ods. 1 a § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, oprávneným držiteľom je ten, kto nakladá s vecou ako s vlastnou a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí. Dobromyseľnosť teda znamená, že držiteľ je ohľadne existencie svojho práva v omyle. Posúdenie, či držiteľ je, alebo nie je dobromyseľný, treba hodnotiť vždy objektívne, a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) účastníka, a treba vždy brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedlniteľný. Ospravedlniteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Vzhľadom na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) uznanú zásadu neznalosť zákona neospravedľuje, vyplývajúcu zo samej podstaty práva, právny omyl držiteľa, vyplývajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby, nie je ospravedlniteľný. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedlniť, a to v prípadoch, keď znenie zákona je nejasné a pripúšťa rôzny výklad (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 30/2010, 3Cdo 97/2009, 4Cdo 283/2009, 3MCdo 7/2010, 6MCdo 5/2010).

20. Oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že je jej vlastníkom, nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom v zmysle zákona č.95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (notársky poriadok). (viď R 73/2015) Citované závery z judikatúry sú pritom rešpektované aj v aktuálnej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu (viď napr. rozsudok najvyššieho súdu z 11. apríla 2017, sp. zn. 3Cdo/46/2017).

21. Neznalosť inak jasného, zrozumiteľného a nesporného ustanovenia zákona nikoho neospravedlňuje - pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi so zákonnou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť. Požiadavku, aby zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnej veci boli zaregistrované štátnym notárstvom, bola v Občianskom zákonníku upravená jasne a jednoznačne v ustanovení § 134 ods. 2 (v znení platnom do 31. decembra 1991) tak, že "ak sa nehnuteľná vec prevádza na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo účinnosťou zmluvy, pričom na jej účinnosť je potrebná registrácia štátnym notárstvom, ak nejde o prevod do socialistického vlastníctva". Rovnako požiadavka písomnej formy zmluvy o prevode nehnuteľnosti bola nesporne a zrozumiteľne upravená v ustanovení § 46 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31. decembra 1991. Preto v danom prípade sa nemôže jednať o omyl právny, pokiaľ žalobkyne tvrdili existenciu ústnej kúpnej zmluvy z r. 1970. Právny predchodca žalobkýň nemohol byť z objektívneho hľadiska v dobrej viere, že na základe ústnej kúpnej zmluvy od otca B. F. nadobudol spornú nehnuteľnosť.

22. Samotná skutočnosť, že niekto užíva pozemok, ešte neznamená, že je oprávneným držiteľom tohto pozemku. Žalobkyne tvrdili, že dobrá viera ich právneho predchodcu U. F. bola od ústnej kúpnej zmluvy s B. F.. Napriek vyššie konštatovanému v bodoch 19. - 21. odôvodnenia ani nepreukázali existenciu takejto ústnej kúpnej zmluvy. Žalované v rade 6/ a 7/ popierali existenciu takejto kúpnej zmluvy, a to aj s poukazom na dedičské rozhodnutia po ich matke G. F. z roku 1964 a otca B. F. z roku 1971, kde predmetom dedenia bol i spoluvlastnícky podiel k PKN parcele č. 10314, z ktorej má byť vytvorená parcela KNC č. 3626/4, ku ktorej sa domáhajú určenia vlastníckeho práva v prospech U. F.. Žalobkyne teda neunesli dôkazné bremeno o existencii ústnej kúpnej zmluvy z roku 1970.

23. Pokiaľ ide o skutkový omyl žalobkyne rovnako neunesli dôkazné bremeno, že ich právny predchodca bol v skutkovom omyle, že drží nehnuteľnosť pre seba, nakoľko v rámci dedičského konania po B. F. právny predchodca žalobkýň U. F. nenamietal, že poručiteľ B. F. mu pozemnoknižný pozemok č. 10314 za života previedol ústnou kúpnu zmluvou v r. 1970 a spoluvlastnícky podiel k predmetnému pozemku bol pritom predmetom dedenia. Žalované v rade 6/ a 7/ tvrdili, že na uvedenej nehnuteľnosti bola vždy prístupová cesta k ostatným rodinným domom (vyjadrenie na č.l. 262, 263), rovnako to tvrdila aj žalovaná v rade 1/ na pojednávaní do zápisnice z 12.6.2018 (č.l. 332) a v rámci odvolania aj žalovaná v rade 3/ (č.l. 327). To, že časť tohto pozemku sa užívala ako prístupová cesta, vyplýva aj z rôznych listinných dôkazov, napr. z vyjadrenia obce N., z GP č. 6/2012 predloženého žalobkyňami, z ktorého vyplýva, že časť spornej parcele má pozostávať z KNC parc.č. 3628 vo vlastníctve Obce N., v súčasnosti KNC parc.č. 3628/2 (viď katastrálna mapa na č.l. 300) vo vlastníctve Obec N. evidovanej na LV č. XXXX (č.l. 301). Žalobkyne v konaní opak nepreukázali. Práve naopak žalobkyne v tejto súvislosti v duplike v odvolacom konaní poukazovali na konanie vedenom pred Okresným súdom Čadca sp. zn. 6C/45/2014, v ktorom konaní malo byť preukázané, že sa nejedná o cestu. Odvolaciemu súdu z rozhodovacej praxe, keď rozhodoval o odvolaní v predmetnej veci pod sp.zn. 7Co/188/2016 je známe, že v tomto spore bolo predmetom konania odstránenie oplotenia. Žalobe bolo vyhovené, a práve žalobkyne v tomto konaní boli zaviazané oplotenie odstrániť, nakoľko ním bránili v prístupovej ceste tam označenej žalobkyňi Q. X..

24. Vychádzajúc z vyššie konštatovaného, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, ako aj závislý výrok o trovách konania, keď súd prvej inštancie správne aplikoval zásadu úspechu v konaní.

1. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Úspešnou stranou odvolacieho konania boli žalovaní v rade 1/ - 13/, a to v celom rozsahu, preto im súd priznal proti odvolateľkám - žalobkyne v rade 1/ - 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)